

O'QITUVCHILARDA KREATIVLIKNI RIVOJLANTIRISH

Bahodirova Sabrina Sardorbek qizi

Osiyo Xalqaro Universiteti magistranti Sabinaa0907@gmail.com

Annotatsiya: Maqolada oliy ta'lim sharoitida bo'lajak o'qituvchilarida kreativlikni rivojlantirish xususiyatlari ko'rib chiqilgan. Talabalarning ijodiy salohiyatini shakllantirishning psixologik-pedagogik shartlari tavsiflanadi. Bo'lg'usi o'qituvchilarni kasbiy tayyorlash jarayonida evristik usullarni qo'llashning maqsadga muvofiqligi asoslangan va mashg'ulotlarni tashkil etishda qo'llanilishi tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: bo'lg'usi o'qituvchilarining kreativligi, evristik o'qitish usullari, kasbiy tayyorgarlik, kreativlik, ijodiy tafakkur, ijodiy fikrlash, ijodiy qobiliyat, ijodiy motivatsiya, ijodiy muhit

DEVELOPING CREATIVITY IN TEACHERS

Bahodirova Sabrina Sardorbek qizi

Master's student at Asia International University

Abstract: The article examines the features of the development of creativity of future history teachers in the context of higher education. The psychological and pedagogical conditions of formation creative potential of students. Heuristic methods of organizing classes are analyzed and the expediency of their application in the process of professional training of future teachers is substantiated.

Keywords: Creativity of future teachers, heuristic teaching methods, professional training, creativity, creative thinking, creative thinking, creativity, creative motivation, creative environment.

Zamonaviy oliy o'quv yurtlari o'qituvchilarining faoliyati tahlili shuni ko'rsatadiki, ularning kreativ qobiliyatlarini rivojlantirishga qaratilgan pedagogik amaliyot darajasi yetarli darajada emas. Aksariyat o'qituvchilarning kelajakdagi kasbiy va pedagogik faoliyatda ijodkorlik ish tizimida, o'quvchilarning algoritmik harakatlariga qaratilgan stereotipli usul va uslublar ustunlik qiladi.

Shuning uchun pedagogik oliy ta'lim muassasalarining eng muhim vazifalaridan biri bu bo'lg'usi o'qituvchilarda kreativlikni rivojlantirish, ularning ijodiy salohiyatini oshirish, bo'lg'usi o'qituvchilarning kasbiy-pedagogik faoliyatda ijodkorlik elementlarini qo'llashga tayyorlashdan iboratdir.

Biz bo'lajak o'qituvchilarni kasbiy tayyorgarligi bosqichida evristik o'qitish usullaridan keng foydalanish kerak, deb hisoblaydigan tadqiqotchilarning fikrlarini qo'llab-quvvatlagan holda bu o'quvchilarda kreativlikni rivojlantirishni faol ravishda rag'batlantirish va ularning ijodiy fazilatlarini shakllantirishda o'qituvchilarini oliy ta'lim sharoitida kasbiy tayyorgarlikda qo'llash maqsadga muvofiq bo'lgan usullarning asosiylarini tahlil qilaysak.

Masalan, "Aglutinatsiya" usuli, bu o'quvchilarning haqiqiy dunyoda mos kelmaydigan narsalarning fazilatlarini, xususiyatlari yoki qismlarini, masalan, issiq qor, hajm bo'shlig'i,

shirin tuz, qora yorug'lik va boshqalarni birlashtirish qobiliyatlarini rivojlantirishga mo'ljallangan.

Ushbu metodikadan foydalanish kelajakdagi o'qituvchilarda fantaziya, xayolot, jasur g'oyalar va farazlarni ilgari surish qobiliyatini rivojlantirishga yordam beradi. O'qitish metodikasi bo'yicha faol ma'ruzalar va amaliy (seminar) mashg'ulotlar paytida ushbu metodikadan foydalanish maqsadga muvofiq.

Aqliy hujum metodining uning asosiy vazifasi ishtirokchilardan eng ko'p g'oyalarni to'plashdir. Bu guruhli muammolarni hal qilishning operatsion usuli bo'lib, uning ishtirokchilariga ijodiy faoliyatni rag'batlantirish uni hal qilishning iloji boricha ko'proq variantlarini ifoda etish taklif etiladi. Shundan so'ng, bildirilgan fikrlarning umumiy sonidan amaliyotda foydalanish mumkin bo'lgan eng muvaffaqiyatli bo'lganlar tanlanadi.

Ushbu metodikadan har bir talaba muammoni yechish uchun o'z g'oyasini ilgari surish imkoniyatiga ega bo'lganda, kichik guruhlarda tarix bo'yicha amaliy ishlarda foydalanish maqsadga muvofiq va foydalidir, algoritmi yaratish va uni dasturiy ta'minotini amalga oshirish mumkin. Loyihalar usuli, o'quv jarayonini o'quvchilarning shaxsiy ehtiyojlari va individual fazilatlarini hisobga olgan holda o'quv faoliyatini kuchaytirishga yo'naltirilgan metoddir. Ta'limdagi loyiha usulining maqsadi shaxsiyat rivojlanishidan o'ziga xos o'tish deb hisoblanadi, o'z-o'zini rivojlantirish, uning intellektual va ijodiy salohiyatini ochib beradi va bo'lajak tarix o'qituvchilarini tayyorlash jarayonida loyiha faoliyatini tashkil qilishning mumkin bo'lgan shakllari va usullari quyidagilar bo'lishi mumkin: rejalashtirilgan laboratoriya ishlari davomida kichik guruhlarda yoki alohida loyihalarni bajarish; muayyan mavzular bo'yicha o'quv materialini ijodiy topshiriq yoki loyiha shaklida yakuniy takrorlash shaklida birlashtirish (testlarni bajarish, tarixiy ishlar va tarix bo'yicha tezislar yozish yoki uni o'qitish metodikasi).

Delphi usuli so'rovlar, intervyular, aqliy hujum va shunga o'xshash narsalar orqali to'g'ri echimni izlashda bir guruh tadqiqotchilar fikrlarining maksimal darajada kelishuviga erishishga imkon beradi. Ushbu usul qarama-qarshi qarashlarni tashuvchilar o'rtasida ochiq to'qnashuvlar ehtimolini istisno qiladi, chunki mutaxassislar o'rtasida to'g'ridan-to'g'ri aloqa qilish mumkin emas. Uni ilmiy-amaliy Internet-konferentsiyalarni o'tkazishda yoki tegishli forumlarda muammolarni muhokama qilishda ishlatilishi mumkin.

Xulosa qilib aytсам har qanday shakldagi darslar paytida foydalanish mumkin bo'lgan o'yin metodlaridan foydalanish mumkin. Masalan, talabalar uchun amaliy va seminar mashg'ulotlarida, ayniqsa, mavzuga oid krossvordlar, rebuslar, tarixiy charades echish yoki tuzish; kompyuter rasmlari tanlovlari; muayyan mavzularda viktorinalar o'tkazishi mumkin.

Bo'lajak o'qituvchilarining oliy ta'lim bosqichida foydalanish maqsadga muvofiq bo'lgan o'quv topshiriqlarining ayrim misollarini ko'rib chiqamiz. Masalan, kompyuterda siz bunday vazifalarni taklif qilishingiz mumkin: ekranda o'rganilayotgan mavzuga oid ma'lumotlarning bir qismi ko'rsatiladi talabalar ulardan mavzuning nimaga mo'ljallanganligini aniqlashni so'raydi.

Yoki ma'lum bir ma'lumotda ataylab kiritilgan xatolarni topishi kerak bo'ladi.

Shunday qilib, hozirgi bosqichda bo'lajak o'qituvchilarning, kreativligini rivojlantirishning turli xil usullari mavjud.

Pedagogik faoliyatning individual uslubini shakllantirda har bir oliy ta'lim o'qituvchisi o'zi uchun talabalarni o'qitishning har qanday evristik shakllari va usullarini tanlashi mumkin.

Shu bilan birga, ularni qo'llash natijalari kelajakdagi o'qituvchilarining kreativlikni rivojlantirishga ijobiy ta'sir ko'rsatishini ta'minlash kerak.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YHATI:

1. Қораев, С. (2016). Фанлараро узвийлик ва узаро алоқани таъминлашнинг ўзига хос хусусиятлари. “Таълим, фан ва инновация”

2. Elmurzaeva, N. K., Qorayev, S. B. (2021). Pedagogical Requirements for the Organization of the Educational Process in Specialized State Educational Institutions.

3. Barakayevich, Q. S., Baxtiyorovna, A. S. (2021). Xalqaro dastur talabalari asosida innovatsion ta'lim muhitini yaratish.

4. Adbujalilova, S. A., Koraev, S. B. (2020). Талабалар илмий дунёқарашилини шакллантириш

5. Тилакова, М., Қораев, С. (2020). Ўқувчилар креативлик қобилиятларини ривожлантириш бўйича тавсиялар.